

Metodický pokyn č. 80/2011,

na vykonávanie kontroly brzdného účinku a súmernosti pôsobenia prevádzkovej brzdy vozidiel kategórií L, M, N, T a Ps jazdnou skúškou pri technických kontrolách v staniciach technickej kontroly

Článok I

Predmet

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 99 písm. m) zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva tento metodický pokyn, ktorým sa ustanovuje postup pri kontrolných úkonoch¹⁾

- a) č. 201 - Prevádzková brzda - účinok,
- b) č. 202 - Prevádzková brzda - súmernosť pôsobenia,

vykonávaných pri technických kontrolách vozidiel v prípadoch, ak sa kontrola brzdného účinku a súmernosti pôsobenia prevádzkovej brzdy vykonáva v staniciach technickej kontroly (STK) jazdnou skúškou.

Článok II

Všeobecné ustanovenia

Na účely tohto metodického pokynu sa rozumie

- a) plným brzdným spomalením spomalenie vozidla od ukončenia nábehu brzdenia do ukončenia brzdenia,
- b) stredným plným brzdným spomalením stredná hodnota plného brzdného spomalenia pri nekonštantnom časovom priebehu plného brzdného spomalenia, ktorá je indikovaná meradlom spomalenia vozidla (decelerografom),
- c) blokovaním kolesa stav pri brzdení, kedy sa koleso prestane úplne otáčať, aj keď sa vozidlo pohybuje.

Článok III

Postup pri jazdnej skúške

(1) Jazdnú skúšku podľa tohto postupu je možné vykonať len na ploche vhodnej na tento účel. Plocha musí byť počas priebehu skúšky vhodným spôsobom vyznačená a zabezpečená pred možnosťou vniknutia osôb, vozidiel, zvierat a pod. Na ploche nesmú byť žiadne predmety, objekty alebo iné prekážky, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť priebehu jazdnej skúšky. Povrch plochy musí byť tvorený asfaltom, betónom alebo iným materiálom s obdobnými vlastnosťami; počas skúšky nesmie mať povrch plochy výrazne zhoršené adhézne vlastnosti (napr. zablatený, mokrý, zľadovatený, zasnežený, znečistený olejom a pod.).

¹⁾ Metodický pokyn č. 71/2011, ktorým sa stanovujú kontrolné úkony týkajúce sa brzdovej sústavy vozidla vykonávané pri technických kontrolách vozidiel

(2) Pri kontrole účinku a súmernosti pôsobenia prevádzkovej brzdy vozidla jazdnou skúškou je nevyhnutné dodržiavať príslušné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Počas skúšky sa nesmie nikto zdržiavať v bezprostrednej blízkosti vozidla alebo jeho predpokladanej trajektórie.

(3) Vozidlo pri jazdnej skúške vedie kontrolný technik, alebo podľa jeho inštrukcií a pod jeho dohľadom vodič vozidla. Vodič vozidla musí byť v takom prípade oboznámený so zásadami bezpečnosti, ktoré musia byť pri jazdnej skúške dodržané.

(4) V prípade vzduchotlakovej alebo zmiešanej brzdovej sústavy (vzduch nad kvapalinou) musí byť pred jazdnou skúškou tlak v brzdovej sústave doplnený na úroveň zodpovedajúcu predpísanému prevádzkovému tlaku (požadovaný tlak vzduchu je spravidla dosiahnutý v okamihu, keď regulátor tlaku uvoľní nadbytočný pretlak).

(5) V prípade vozidiel kategórie T s dvojpedálovým ovládaním prevádzkovej brzdy musí byť západkou zaistený súčasný chod oboch pedálov. V prípade vozidiel kategórie T s jednopedálovým ovládaním musí byť páka hydraulického rozvádzača účinku brzdovania v stredovej polohe.

(6) Meradlo spomalenia vozidla (decelerograf) sa vo vozidle umiestni alebo pripevní podľa návodu na obsluhu meradla; to sa nevzťahuje na vozidlá kategórie L.

(7) Jazdnú skúšku možno vykonať až po vykonaní všetkých ostatných kontrolných úkonov skupiny 200 a všetkých kontrolných úkonov skupín 300 a 400, ktoré sú súčasťou technickej kontroly. Ak sa v týchto kontrolných úkonoch na vozidle zistí akákoľvek nebezpečná chyba (C), jazdná skúška sa nevykoná a vyznačia sa príslušné nebezpečné chyby (C) v kontrolných úkonoch č. 201 a 202. Do ďalších záznamov protokolu o technickej kontrole sa okrem toho vyznačí text: „200 – Jazdnú skúšku nebolo možné vykonať z dôvodu nebezpečných chýb na vozidle“.

(8) Jazdná skúška prevádzkovej brzdy sa vykoná nasledovne:

- a) V prípade vozidiel s vypínateľným pohonom prednej nápravy musí byť pred jazdnou skúškou pohon prednej nápravy vypnutý. V prípade vozidiel s uzávierkou diferenciálu musí byť uzávierka diferenciálu vypnutá.
- b) Vykoná sa predbežná skúška prevádzkovej brzdy bez merania dosiahnutého spomalenia najmenej dvomi zbrzdeniami z malej rýchlosti. Jej cieľom je oboznámenie sa kontrolného technika s vlastnosťami skúšaného vozidla. Ak sa pri predbežnej skúške zistí iná dosiaľ nezistená nebezpečná chyba (C) alebo iná skutočnosť, ktorá ohrozuje bezpečnosť ďalšieho priebehu skúšky (napr. vozidlo nie je bezpečne riaditeľné alebo prevádzková brzda zjavne nefunguje a pod.), jazdná skúška sa preruší a vyznačia sa chyby a záznam podľa ods. 7.
- c) Vozidlo sa po rozjazde z východiskového bodu zrýchli na počiatočnú rýchlosť merania. Veľkosť počiatočnej rýchlosti sa stanoví podľa okamžitých podmienok merania a stavu plochy tak, aby neprišlo k ohrozeniu bezpečnosti skúšky a aby bolo vozidlo možné bezpečne zastaviť pred koncom skúšobnej plochy. Za dostatočnú počiatočnú rýchlosť sa považuje rýchlosť vyššia ako 20 km.h^{-1} .
- d) Okamih (miesto na skúšobnej ploche), v ktorom sa po rozjazde vozidla na počiatočnú rýchlosť začne brzdiť, sa stanoví tak, aby bolo možné vozidlo bezpečne zastaviť pred koncom plochy.
- e) Bezprostredne pred začiatkom brzdovania kontrolný technik (vodič vozidla) vypne spojku (v prípade vozidiel s manuálnou prevodovkou) a intenzívne zošľapne pedál prevádzkovej brzdy, pričom dbá na to, aby vozidlo, ak to okolnosti umožňujú, brzdilo tesne pred hranicou blokovania kolies. Vozidlo sa brzdí až do úplného zastavenia.
- f) Zistí sa stredné plné brzdne spomalenie alebo zbrzdenie vozidla dosiahnuté prevádzkovou brzdou (odmerané meradlom spomalenia vozidla) a prípadné vybočovanie z priameho smeru jazdy počas brzdovania. Získané údaje sa použijú pri vyhodnotení podľa článkov IV a V. Na vozidle kategórie L sa stredné plné brzdne spomalenie alebo zbrzdenie vozidla nemeria.

Článok IV

Vyhodnotenie brzdného účinku prevádzkovej brzdy (kontrolný úkon č. 201)

(1) Z hodnoty stredného plného brzdneho spomalenia zisteného podľa článku III ods. 8 písm. f) sa vyráta ekvivalentná hodnota zbrzdenia vzt'ahom

$$Z = \frac{a}{g} \cdot 100\% \quad (\%), \quad (1)$$

v ktorom je význam symbolov nasledovný

a stredné plné brzdné spomalenie vozidla dosiahnuté prevádzkovou brzdou v (m.s^{-2}),

g tiažové zrýchlenie ($9,806 \text{ m.s}^{-2}$).

Ak meradlo spomalenia vozidla priamo indikuje hodnotu zbrzdenia, potom sa použije indikovaná hodnota a výpočet sa nevykoná.

(2) Ak pre zbrzdenie Z zistené podľa ods. 1 v porovnaní s predpísaným minimálnym zbrzdením Z_{\min}^2 pre prevádzkovú brzdu platí

$$Z \geq Z_{\min} \quad (\%), \quad (2)$$

potom je preukázané, že vozidlo je schopné prevádzkovou brzdou dosiahnuť predpísaný minimálny brzdný účinok. V opačnom prípade, ak platí

$$Z < Z_{\min} \quad (\%), \quad (3)$$

vozidlo prevádzkovou brzdou predpísaný minimálny brzdný účinok nedosahuje.

(3) Postup podľa ods. 1 a 2 sa nevykonáva v prípade vozidiel kategórie L. Dostatočnosť účinku ich prevádzkovej brzdy sa posudzuje subjektívne.

Článok V

Vyhodnotenie súmernosti brzdného účinku prevádzkovej brzdy (kontrolný úkon č. 202)

Ak vozidlo pri jazdnej skúške prevádzkovej brzdy nevybočuje z priameho smeru jazdy, potom je preukázané, že účinok prevádzkového brzdenia pôsobí na kolesách všetkých náprav vozidla súmerne k pozdĺžnej strednej rovine vozidla. V opačnom prípade, ak vozidlo zjavne vybočilo z priameho smeru jazdy, účinok prevádzkového brzdenia nepôsobí súmerne k pozdĺžnej strednej rovine vozidla. Miera vybočenia sa posudzuje subjektívne. V prípade jednostopového vozidla kategórie L sa vybočovanie z priameho smeru neposudzuje.

Článok VI

Záverečné ustanovenia

Tento metodický pokyn nadobúda účinnosť dňa 1. februára 2012.

Ing. Milín Kaňuščák, v.r.
generálny riaditeľ

²⁾ položka 1.2.2. prílohy č. 4a k vyhláške MDPT SR č. 578/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov a kontrolný úkon č. 201 Metodického pokynu č. 71/2011, ktorým sa stanovujú kontrolné úkony týkajúce sa brzdovej sústavy vozidla vykonávané pri technických kontrolách vozidiel